

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2024-11-01

Diarienummer:
OSN-2024-00673

Handläggare:
Daniel Karlsson

Svar på nämndinitiativ från Carolina Bringborn (M) m.fl. om att omvandla äldreboenden till LSS-boenden

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** avslå nämndinitiativet.

Ärendet

Carolina Bringborn (M) m.fl. har i initiativärende till nämnden yrkat på att omsorgsnämnden ska uppmana berörda nämnder i Uppsala kommun att ta fram en rutin som underlättar omvandling av äldreboenden till boenden enligt LSS 9:9. Detta i syfte att en sådan omvandling ska kunna ske skyndsamt.

Omsorgsnämnden föreslås avslå initiativärendet då ambitionen är att särskilda boenden för äldre fortsatt ska användas till just detta ändamål. Under den närmaste tiden bedöms också det nuvarande överskottet av platser inom särskilt boende att övergå i balans. Därtill kvarstår andra potentiella hinder för omvandling, såsom den generella lämpligheten att inrätta bostäder enligt LSS 9:9 i anslutning till särskilda bostäder för äldre. Omsorgsnämnden bedriver också ett aktivt arbete genom andra åtgärder för att tillskapa fler bostäder enligt LSS 9:9.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för systemledning, enheten för strategiskt stöd. Samråd har skett med enheten för avtal och marknad samt stabsfunktioner inom ekonomi och fastighet.

Föredragning

Carolina Bringborn (M) m.fl. har i initiativärende till nämnden yrkat på

- att omsorgsnämnden ska uppmana berörda nämnder i Uppsala kommun att ta fram en rutin som underlättar omvandling av äldreboenden till boenden enligt LSS 9:9 i syfte att en sådan omvandling ska kunna ske skyndsamt.

Uppsala kommun har under året vidtagit åtgärder för att öka rådigheten över särskilt boende och för att antalet tomma platser på boenden ska minska. Den överkapacitet på platser som i dagsläget finns inom äldreomsorgens särskilda boenden kommer enligt prognos övergå i balans kring år 2027–2028. Parallellt med detta arbete pågår även planering för renoveringar av befintliga särskilda boenden som innebär att lediga platser kommer behöva nyttjas för att möjliggöra dessa renoveringar. Det innebär att befintliga platser inom särskilt boende även framöver kommer behöva nyttjas för detta ändamål.

På ett principiellt plan är frågan om en eventuell omvandling komplex. Andra potentiella hinder för en omvandling innefattar bristande kostnadseffektivitet och bristande generell lämplighet. Enligt Socialstyrelsens allmänna råd så ska bostäder såsom LSS 9:9 inte ha en institutionell prägel. Detta innebär att dessa boenden inte bör ligga i eller i nära anslutning till annat sådant boende, eller särskilda boenden för äldre. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd finns även rekommendationer om antal boende i gruppboende respektive serviceboende.

Omsorgsnämnden bedriver ett aktivt arbete för att tillskapa fler bostäder enligt LSS 9:9 och ett flertal åtgärder pågår. Funktionsprogrammet ses över för att bli tydligare och enklare för fastighetsägare och entreprenörer att tolka och lämna anbud på. Upphandlingar har reviderats för att möjliggöra för fler fastighetsägare som har mark att lämna anbud. Arbetet pågår med att tydliggöra markanvisningsprocessen för att säkra LSS i flerbostadshus och möjligheten att även etablera gruppboenden i nyproducerade bostadsrätter utreds. Arbetet med genomlysning av mark fortgår för att möjliggöra friliggande gruppboenden. Från oktober 2024 resurssätts också uppdraget med extern konsult för att öka resurserna som arbetar med frågan. Ett projekt pågår också i samverkan med Uppsalahem som innefattar tre olika nybyggnationer av LSS-boenden.

Vård- och omsorgsförvaltningen bedömer, av ovanstående skäl, det därför inte som aktuellt att i dagsläget genomföra åtgärder för att underlätta omvandling av befintliga platser inom särskilt boende för äldre till bostäder enligt LSS 9:9. Förvaltningen föreslår därför att initiativärendet avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 1 november 2024.
- Bilaga, Nämndinitiativ från Carolina Bringborn (M) m.fl. om att omvandla äldreboenden till LSS-boenden.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Nämndinitiativ om att omvandla äldreboenden till LSS-boenden.

Omsorgsnämnden i Uppsala kommun är i stort behov av tillskapandet av nya LSS-boenden. Nämnden misslyckas med att verkställa fattade beslut om LSS-bostad inom skäligen tid varför brukarna inte får sina lagstadgade rättigheter tillgodosedda. Detta trots att Omsorgsnämnden under flera år har fått medel avsatta i budgeten från Kommunfullmäktige avsedda för driften av de boenden som kommunen lovat att tillskapa. Eftersom inte tillräckligt många boenden tillkommit har pengarna gått till andra insatser som på något sätt ska kompensera för uteblivna boenden.

Samtidigt har äldrenämnden enligt styret i kommunen haft ett överskott på boenden och därmed svårigheter att fylla alla platser. Det är visserligen bra för valfriheten att det finns många platser att välja mellan och en möjlighet att välja bort, men eftersom vänsterstyret i äldrenämnden nu valt att avskaffa LOV ser vi att antalet tomma platser och kanske till och med tomma boenden kommer att öka.

Det vore rent felaktigt av oss som nämnd att inte se till våra brukare i detta läge och försöka reda ut hur tomma äldreboenden skyndsamt ska kunna omvandlas till LSS-boenden. Nämnden har redan blivit uppvaktade av fastighetsbolag som önskar omvandla äldreboenden till LSS-boenden, men som av kommunen bemötts av byråkrati och väntetider på upp till fyra till fem år för att en sådan omvandling ska vara möjlig. Det är inte rimligt! Ytterst handlar det om att vi som kommun ska leva upp till det som lagen ålägger oss. Det kan nu finnas en möjlighet att på ett enkelt och ekonomiskt försvarbart sätt tillskapa nya LSS-boenden i Uppsala kommun genom att omvandla äldreboenden. Det är bra för våra brukare och det är bra för de entreprenörer som vill fortsätta att verka i Uppsala.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att omsorgsnämnden ska uppmana berörda nämnder i Uppsala kommun att ta fram en rutin som underlättar omvandling av äldreboenden till boenden enligt LSS 9:9 i syfte att en sådan omvandling ska kunna ske skyndsamt.

Carolina Bringborn m.fl. (M)

2024-10-21

